

Taller famílies Pasqua: els ous de Pasqua

Història de l'Ou de Pasqua

L'**ou de Pasqua** és un símbol d'origen pagà que significa el 'renaixement', adoptat pel cristianisme per celebrar la Pasqua, com a icona de la resurrecció de Jesús. La mona de Pasqua dels Països Catalans sol adoptar la forma d'un ou de xocolata en record d'aquesta tradició.

Tot i que tenim evidències arqueològiques d'ous oferts als difunts en tombes prehistòriques, la tradició d'oferir ous és es remunta segons algunes fons al segle IV. Que ens indiquen que molt abans dels cristians existia un simbolisme arreu la mediterrània associat a l'ou.

Convertit en emblema de la Pasqua, l'ou es va anar associant a la idea de resurrecció i al concepte de retorn. Durant l'Edat Mitjana l'Església va reforçar aquest simbolisme vinculant-lo a la resurrecció de Crist, en un intent de neutralitzar el seu caràcter pagà.

Són tradicions que ens arriben des de molt enrere. En l'antiguitat pagana també l'ou es vinculava a la gènesi del món i l'inici de cada nou cicle biològic.

A Grècia, on se li atorgava un sentit místic, es considerava una síntesi perfecta dels quatre elements: la closca s'identificava amb la terra; el rovell amb el foc; la clara amb l'aigua; i l'espai comprès entre la closca i la clara amb l'aire.

Per als **Egipcis**, els ous es consideraven un element sagrat, un símbol de la mateixa creació. Se suposava que a partir d'un univers de tenebres

confuses, on regnava el déu Caos, va brollar el " ou de la vida", ou – mare, del qual va néixer el Sol, que va apartar les ombres i va prestar vida al món .

Pel **bramanisme hindú** l'ou era un element de vida que amagava en la meitat superior dels set pisos celestes, i en la inferior, el mateix nombre de zones subterrànies .

Segons Plutarc (50-125 dC) en la **cultura Hel·lena** els ous eren els posseïdors dels gèrmens de la vida i el moviment; elements del Caos en què s'amagaven les llavors de totes les coses estèrils que només el gran Creador era capaç de fecundar.

L'assimilació de les mones al sentit d'ofrena ofert en èpoques llunyanes a divinitats durant l'equinocci de primavera, perviu avalada per etimologies concloents. L'elaboració dels tortells amb ous era ja una cosa habitual en l'antiga Roma en època de Pasqua. Era la Munda, que consistia en cistelles de fruites i pastissos que s'oferien a la deessa Ceres. De les primitives ofrenes d'ous i fruits secs derivarien les masses de farina, pans o pastes, amb ous al seu interior.

Durant segles, fins ben entrat el segle XX, va ser costum entre els pastissers i també a les cases de fer tortells o coques amb ous durs incrustats a la superfície, que els padrins regalaven als fillols el diumenge de Pasqua Florida o l'endemà. Segons la tradició, el dolç havia de tenir tants ous com anys tenia el nen o nena a qui anava destinat, fins que ja havia fet la primera comunió.

Amb els anys, els ous passaren a ser de xocolata, i avui la mona s'ha convertit en una figura de xocolata que pot ser de moltes menes i colors, però un element comú que encara mantenen moltes mones són les plomes d'oca tenyides de colors vius i el pollets grocs de feltre.

La tradició, present especialment a països de l'Est d'Europa i anglosaxons, consisteix a amagar ous pintats (poden ser ous reals o de dolços) pel jardí o la casa perquè els infants els trobin. Com més ous es troben, més caramels s'obtenen al final. Si hi ha diversos nens es munta com un concurs. La decoració dels ous pot ser variada i més o menys rica. Entre els ortodoxos predomina el color vermell, per la sang de Crist.

A Alemanya, amb tots els ous en rotllana, es balla una dansa que expressa l'alegria pel missatge cristià, amb la dificultat que s'ha de ballar sense trencar els ous. La llegenda diu que aquests ous els ha portat i amagat la llebre de Pasqua.

La llegenda del Conill (la Llebre) de Pasqua

Us heu preguntat mai, per què és un conillet qui ve amb els ous de Pasqua? No seria més lògic si es tractés d'una gallina? Doncs aquesta és la llegenda que explica perquè el conill de Pasqua és capaç de posar ous:

Hi havia una vegada, fa molt temps, un ocellot que va fer el seu niu al bosc. Tot d'una va sentir com tremolava la terra sota uns passos molt pesats. La majoria dels animals van fugir, i els altres ocells van volar i van advertir al ocellot: "*Compte, compte! Orió s'acosta!*"

Orió era fill del déu del mar, Neptú. Era molt fort i un caçador molt desprietat i cruel. Orió estava caçant al bosc aquell dia, quan va veure l'ocellet. Aquest havia fet el seu niu a terra, i li va pregar Orió no trepitjar el niu i fer malbé els seus ous. Però Orió només va riure i va preguntar a l'ocell si no sabia qui era ell, va fer befa de l'ocell i després va trepitjar el niu a propòsit i va trencar tots els ous.

L'ocellet es va posar molt trist i va fugir plorant desconsolat. La Deessa de la Primavera, Ostara, va sentir el seu plor i li va demanar a l'ocellet perquè estava tan trist: "*Orió ha arruïnat el meu niu, i tots els meus ous estan trencats!*", va cridar l'ocell. "*Ho entenc, però per què no et construeixes un niu nou?*", va preguntar Ostara: "*No m'atreveixo, Orió està a prop, i ell és tan gran i fort que ningú pot fer res contra ell. M'agradaria ser un altre animal, un animal que pugui córrer molt ràpid per escapar-ne*", va dir l'ocell. "*Jo et puc convertir en una llebre*", va dir Ostara. "*Les llebres són ràpides i intel·ligents i poden córrer més ràpid que els gossos i els caçadors*". I llavors va convertir a l'ocellet en una llebre, i li va donar el nom de Llebre.

Orió va continuar matant tots els animals que trobava, i estenent la por i el desastre on anava. Ell volia matar tots els animals, però Gaia, la deessa de la

terra, es va enfadar molt i va enviar un escorpí per matar a Orió. Així que mentre estava dormint, l'escorpí el va picar amb la seva cua verinosa i Orió va morir. La llebre i els altres animals ja no s'havien de preocupar mai més pel caçador Orió.

Però quan va arribar la primavera, la llebre es va posar molt trista. Ostara va preguntar al conillet, perquè estava plorant i Llebre va dir que trobava a faltar terriblement poder posar ous. Ostara va acariciar al conillet i li va demanar de construir un niu. Quan Llebre havia acabat, Ostara va bufar tres vegades sobre Llebre, i cada vegada el conillet va posar un ou: "*A partir d'ara posaràs ous cada any a la primavera*", va dir Ostara. Orgullós i feliç en Llebre va admirar els seus ous: un de color vermell, un de blau i un de groc. I des de llavors, la llebre i la seva família fan ous en molts colors cada primavera, per la Pasqua, com regal per a la deessa de la primavera, Ostara. Així, que ara ja sabeu per què el conill de Pasqua posa ous, i si mireu al cel de nit, podeu observar entre tots els estels, les constel·lacions d'Orió, de l'escorpí i de Llebre.

Ostara (en antic anglès, **Eostre**) es el nom d'una antiga divinitat germànica de la llum i de la primavera. En al·lusió a aquesta deessa, en alguns països a la festivitat de Pasqua se la denomina "Easter". Era originalment la festivitat de la primavera per honrar la deessa teutònica de la llum i de la primavera, que es coneixia en anglosaxó com Easter. Ja al segle VIII els anglosaxons havien transferit aquest nom a la festa catòlica que designa la celebració de la Resurrecció de Crist, adoptant una altra festa pagana més a les tradicions catòliques.